

Ontheffing vliegen met een RPA boven het ASK

1 September 2015

Nr. MLA/089/2015

De Minister van Defensie en de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu,

Gelezen het verzoek van het Kenniscentrum van het Defensie Grondgebonden Luchtverdedigingscommando van 1 juli 2015;

Gelet op de artikelen 2.1, vierde lid, en 3.21 van de Wet luchtvaart;

besluiten:

Artikel 1

1. Aan het Kenniscentrum van het Defensie Grondgebonden Luchtverdedigingscommando wordt ontheffing verleend van de verbodsbepalingen van:
  - a. de artikelen 3.8, eerste lid, onderdeel b, en 3.19a, eerste lid, onderdeel b, van de Wet luchtvaart om deel te nemen aan het luchtverkeer met de militaire op afstand bestuurd luchtvaartuigen (RPA's), typen modified Raven en Quadcopter MSP, zonder dat de luchtvaartuigen zijn voorzien van een geldig bewijs van luchtwaardigheid en geluidscertificaat;
  - b. artikel 2.1, eerste lid, van de Wet luchtvaart, voor het beroepsmatig maken van vluchten met de in onderdeel a bedoelde RPA's door de heer R. Struik van Microflown AVISA, zonder dat de heer Struik in het bezit is van een geldig bewijs van bevoegdheid (RPA-L: VLOS, VFR daylight; aeroplane (A) en helicopter (H) mtom $0 < 25\text{kg}$; unpopulated area; non EU; non ICAO).
2. Het Kenniscentrum van het Defensie Grondgebonden Luchtverdedigingscommando fungeert bij de voorbereiding en uitvoering van de vluchten als exploitant van de in het eerste lid genoemde RPA's.

Artikel 2

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften en beperkingen verbonden:

- a. het Kenniscentrum van het Defensie Grondgebonden Luchtverdedigingscommando mag vluchten met de in artikel 1 genoemde RPA's uitvoeren binnen de EHR 3 op het Artillerie Schietkamp in 't Harde boven en rond schietpaal 19 (coördinaat $52^{\circ}23'42''\text{N}$ $005^{\circ}55'29''\text{E}$) tot een maximale hoogte van 120 meter boven de grond of het water (400 ft AGL);
- b. de vluchten vinden plaats gedurende de daglichtperiode zoals gepubliceerd in het AIP Netherlands GEN 2.7;
- c. de vluchten worden uitgevoerd bij een vliegzicht van ten minste 1,5 km en vrij van bewolking;
- d. de vluchten vinden niet plaats boven of binnen een horizontale afstand van 150 m van mensenmenigten en openbare wegen;
- e. de RPA's blijven binnen het gezichtsveld/Visual Line of Sight (VLOS) van de piloot; VLOS wil in ieder geval zeggen dat de afstand van het luchtvaartuig tot de piloot die het externe besturingsstation bedient, maximaal 500 meter en de vlieghoogte maximaal 120 meter boven de grond of het water (400 ft AGL) bedraagt;
- f. het Kenniscentrum van het Defensie Grondgebonden Luchtverdedigingscommando voert de vluchten uit overeenkomstig het verzoek tot ontheffing van 1 juli 2015;
- g. het Kenniscentrum van het Defensie Grondgebonden Luchtverdedigingscommando stemt de vluchten vooraf af met de luchtruimbeheerder van het ASK; het neemt voorafgaand aan een vlucht contact op met de betrokken luchtruimbeheerder en voert de vlucht pas uit nadat toestemming van deze is verkregen;
- h. het Kenniscentrum van het Defensie Grondgebonden Luchtverdedigingscommando is ervoor verantwoordelijk dat de piloot altijd direct de koers en hoogte van het luchtvaartuig kan wijzigen, ook als bij normale vluchtuitvoering geen sprake is van manuele besturing van het RPA;
- i. het Kenniscentrum van het Defensie Grondgebonden Luchtverdedigingscommando wijst voor de desbetreffende vlucht een gezagvoerder aan onder wiens verantwoordelijkheid de vlucht wordt uitgevoerd; voor de vlucht neemt de gezagvoerder kennis van alle gegevens en inlichtingen die voor de uitvoering van de vlucht van belang kunnen zijn;
- j. het Kenniscentrum van het Defensie Grondgebonden Luchtverdedigingscommando wijst naast de gezagvoerder en/of piloot voor de desbetreffende vlucht een waarnemer aan; het is de taak van de

- waarnemer om de gezagvoerder tijdens de vlucht te voorzien van informatie over de omgeving en de daarmee samenhangende botsingsrisico's en zo nodig daaromtrent instructies te geven;
- k. het Kenniscentrum van het Defensie Grondgebonden Luchtverdedigingscommando stelt voor iedere vlucht ten minste één veilige positie voor het RPA vast voor die gevallen, waarbij de communicatie tussen het RPA en het externe besturingsstation wordt verbroken;
  - l. het Kenniscentrum van het Defensie Grondgebonden Luchtverdedigingscommando stelt voor iedere vlucht een plan vast waaruit in ieder geval volgt dat de risico's worden gemitigeerd van een mogelijke botsing met overig luchtverkeer dan wel mensenmenigten, constructies en gebouwen op de grond;
  - m. het Kenniscentrum van het Defensie Grondgebonden Luchtverdedigingscommando meldt voorvallen en ernstige incidenten binnen 72 uur aan de Militaire Luchtvaart Autoriteit;
  - n. het Kenniscentrum van het Defensie Grondgebonden Luchtverdedigingscommando is ervoor verantwoordelijk dat voldoende voor de vluchttuitvoering met dit luchtvaartuig opgeleid, gekwalificeerd en vakkundig personeel wordt ingezet bij de lichte RPA-vluchttuitvoering;
  - o. personeel dat gemoeid is met de vluchtvoorbereiding of -uitvoering van het lichte RPA, werkt niet met het systeem, indien er sprake is van een omstandigheid waarbij vermoedheid of een gevoel van niet fit zijn een gevaar voor de luchtwaardigheid of de vlucht zou kunnen opleveren.

Artikel 3

Deze beschikking treedt in werking met ingang van 7 september 2015 en vervalt met ingang van 26 september 2015.

Deze beschikking zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst en zal tevens bekend worden gemaakt door middel van een NOTAM.

*De Minister van Defensie,
voor deze:*

*De Directeur Militaire Luchtvaart Autoriteit,
S.H.P.M. Pellemans
Kolonel-vlieger*

*De Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu,
namens deze,
De Senior Inspecteur ILT/Vergunningen,
G. Kruiswijk*

Tegen deze beschikking kunnen belanghebbenden op grond van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), binnen 6 weken na de dag waarop deze beschikking is bekendgemaakt een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift dient te worden gericht aan de Minister van Defensie, Dienstencentrum Juridische Dienstverlening, ter attentie van de Commissie advisering bezwaarschriften Defensie, Postbus 90004, 3509 AA Utrecht. Het bezwaarschrift dient te zijn ondertekend en moet ten minste bevatten: de naam en het adres van de indiener; de dagtekening; een omschrijving van de beschikking waartegen het bezwaar is gericht; de gronden van het bezwaar. Indien onverwijld de spoed vereist is, is het mogelijk een voorlopige voorziening te vragen bij de president van de rechtbank die bevoegd is. In dat geval is griffierecht verschuldigd. Voorwaarde is dat een bezwaarschrift is ingediend.

TOELICHTING

Ten behoeve van een Nationaal Technologie Project moeten er testen worden uitgevoerd met een akoestische sensor, gemonteerd op verschillende typen op afstand bestuurd luchtvaartuigen (RPA's), om te bepalen of die in staat is om schoten op de grond nauwkeurig te detecteren. Deze testen worden boven een militair schietterrein uitgevoerd.

Bijgaande beschikking maakt het onder voorwaarden mogelijk om met de betrokken RPA's aan het luchtverkeer deel te nemen. Zo moeten de RPA's voorrang verlenen aan al het andere luchtverkeer; dit is mogelijk door binnen zichtafstand van de piloot te blijven en naast de piloot nog een waarnemer te verplichten. Voorts wordt de eis gesteld dat niet boven mensenmenigten wordt gevlogen.

De piloot heeft voldoende ervaring om op deze specifieke locatie met de gebruikte RPA's op verantwoorde wijze te opereren.

Er zal alleen Visual Line of Sight mee worden gevlogen en uitsluitend boven het militaire schietterrein in kwestie.

Uit een oogpunt van veiligheid zullen de vliegmomenten van tevoren worden afgestemd met de luchtruimbeheerder van het ASK en zal voor aanvang van een vlucht contact worden opgenomen met die luchtruimbeheerder om toestemming te vragen.